

PASTIRSKO PISMO BISKUPA U NORDIJSKIM ZEMLJAMA O SVETKOVANJU NEDJELJE

15. studenog 2009.

Uvod

Sine dominico(die) non possumus! Bez dana Gospodnjeg ne možemo živjeti. Tako su govorili kršćani iz Abitene u današnjem Tunisu godine 304. On su bili uhvaćeni (zatečeni) kako slave euharistiju nedjeljom, što je bilo zabranjeno, i odvedeni su pred sud (iz propovijedi pape Benedikta XVI 9. rujna 2007. u katedrali svetog Stjepana u Beču).

Svetkovanje nedjelje važan je znak prepoznavanja kršćanskog života. Od prvih početaka Crkve nedjelja je dan kada se kršćani skupljaju na slavljenje euharistije, uzdržavaju se od teškog rada i odmaraju se.

Potreba odmora

Nakon napornog fizičkog ili duhovnog rada čovjeku je potreban odmor. Rad i odmor se međusobno izmjenjuju. Kraće radno vrijeme i tehnička pomagala učinili su da su danas uvjeti rada jednostavniji i lakši, a istovremeno stvorio se veći prostor slobodnog vremena u tjednu. Međutim, dogodilo se nešto neočekivano: više slobodnog vremena i tehnika učinili su da je čovjek postao više nespokojan i više nemiran. Uvjeti rada su olakšani, ali se povećao pritisak za proizvodnjom; proizvoditi sve više i sve bolje.

Nedjelja treba biti dan za fizički i duševni odmor, dan kada smo slobodni od rada, ali i dan kada se posvećujemo obitelji, kada si uzmemo vremena kako bismo njegovali odnose sa svojim prijateljima, brinuli se za bolesne i osamljene i ostavili prostor za kulturni i duhovni razvoj.

Danas je nedjelja u velikoj opasnosti da postane dan kao i svaki drugi dan u tjednu. Rad sve više i više želi preuzeti nedjelju u svoj posjed, a ponajviše rad u uslužnim djelatnostima. Kao potrošači u napasti smo da iskoristimo različite bespotrebne ponude koje nam se stavljaju na raspolaganje. Znamo da mnoge trgovine imaju otvoreno nedjeljom i na taj se način sakralni karakter nedjelje raspao.

Sakralni karakter nedjelje

Ali sakralni karakter nedjelje upravo za nas kršćane katolike treba biti usađena u naša srca jer bitni element naše kršćanske vjere jest upravo svetost nedjelje. Židovski *šabat* (subota) postao je kršćanska nedjelja, dan kada je Krist uskrsnuo od mrtvih i kada nam je poslao Duha Svetoga. Nedjeljom se sjećamo ovih tajni koje su nam donijele spasenje i proslavljamo ih.

Nedjelja, dan uskrsnuća

Bog nam je pokazao svoju ljubav tako što je Njegov Sin postao čovjek. Isus je u svom zemaljskom životu ovu ljubav, ljubav sve do smrti, pretvorio u život koji trebamo nasljedovati. U svojoj osobi približio nam je Boga, i svojom poslušnošću sve do smrti na križu pokazao nam Božju istinu. U blaženstvima (Mt 5, 3-12) obećao je slabima i ljudski gledano onima koji nisu uspjeli, budućnost. Tražio je da se oslobodimo đavolskog začaranog

kruga, koji nas drži kao robove, u kojem vrijedi pravilo «oko za oko, zub za zub» (Mt 5, 38-42), i na koncu nas pozvao na radikalnu ljubav prema bližnjemu i da „uzmemo svoj križ i Njega slijedimo“ (Mk 8, 34-38).

«Ali ako Krist nije uskrsnuo, tada je naš navještaj prazan, i tada je i vaša vjera prazna» (1 Kor 15, 14). Ovim riječima poručuje nam sveti Pavao da bez Gospodina uskrsnuća sve gubi smisao što činimo u Kristovo ime i da je svaki život vjere besmislen. Istovremeno je Kristovo uskrsnuće znak Njegova gospodstva i nad našim životom.

Nedjelja, dan euharistije

Križ i uskrsnuće su objava Isusova božanstva i Njegove bezgranične ljubavi prema nama. Ovaj jedinstveni događaj koji se ne može ponoviti postaje za nas prisutan kada slavimo euharistiju. U ovom sakramentu susrećemo živog Krista, koji je uskrsnuo nedjeljom, prvog dana u tjednu. Sudjelujući u nedjeljnoj euharistiji, sudjelujemo i Kristovu djelu spasenja svijeta.

Kršćani u Abiteni nisu mogli živjeti bez nedjelje, odnosno bez nedjeljne euharistije. Vidimo li i mi u nedjeljnoj euharistiji veliki dar i slavlje naše vjere? Nažalost ne uviđaju svi značenje euharistije pa tako ni značenje nedjelje. Samo po sebi nije to ništa novo. Zato je već u početku Crkva ovaj poziv na euharistiju uokvirila i u zapovijed: «Nedjeljom i zapovijedanim blagdanom vjernici su dužni sudjelovati u Misi» (CIC can. 1247).

Pitamo se: Kako poziv može biti zapovijed? Kakao naša vjera može biti nešto živo i spontano kada njome upravlja zapovijed? Budući da je vjera dar Božji i znak Njegove ljubavi, naša vjera mora biti slobodan odgovor na ovu ljubav. Upotrebljavajući jezik zapovijedi Crkva želi da nam skrene pozornost da se radi o nečemu veoma važnom i vitalnom. Naš «da» vjeri u Boga odigrava se u našem srcu. Ovdje nam Bog govori i daje nam osjetiti svoju blizinu.

Ali Bog nam ne govori samo u našem srcu nego nas susreće u prvom redu u svojoj riječi i daje nam svoje darove preko sakramenata. Sigurno da Božju riječ možemo čitati i privatno, ali je potreban i svečani navještaj i službeno izlaganje Crkve, upravo ono što se događa u službi riječi kada slavimo euharistiju. Sakramenti, u prvom redu euharistija, su znakovi koji crkveno zajedništvo čine vidljivim i izgrađuju ga. Kristova prisutnost i žrtvovanje u euharistiji je potrebno kako bismo ojačali naš duhovni život, i zato se ovih znakova ljubavi ne možemo olako odreći. Zato moramo doći na ono mjesto gdje se Krist na taj način čini dostupan i pristupačan: a to se događa kada se slavi euharistija, ponajprije nedjeljom, kada se cijela zajednica okupila.

Nedjelja, dan Crkve

Kao pojedinac imati mogućnost slušati Božju riječ, primiti tijelo i krv Kristovu, veliki je osobni dar. Ali kao vjernici ne stojimo i ne smijemo stajati sami: Vjernici smo postali po Crkvi i predani u tu zajednicu. Ako priznajemo da pripadamo Crkvi, moramo se i držati zajednice tako što ćemo dolaziti tamo gdje se zajednica okuplja i gdje je na poseban način vidljiva i konkretna, naime na nedjeljno slavljenje euharistije.

Kao kršćani, a u našim zemljama posebno kao katolički kršćani, često smo sami i osamljeni. Zato moramo svoju vjeru snažiti tako da budemo zajedno sa svojom braćom i sestrama, a i da

i mi njima dadnemo ohrabrenje sudjelujući u Misi. Za mlade ljude vrlo je važno ne biti sâm u svojoj vjeri.

Izazovi za sudjelovanje u nedjeljnim slavljima

Koliko god bilo nužno sudjelovanje u nedjeljnoj Misi, ova obveza stoji pred velikim iskušenjem u našim zemljama. Velika udaljenost, nemogućnost prijevoza, nedostatak svećenika i veliki zahtjev – čak do krajnjih granica – na naše svećenike da omoguće slavljenje Mise nedjeljom na svim mjestima gdje bi to trebalo, različiti odnosi u obitelji, npr. miješani brakovi i manjak religiozne prakse kada se radi o roditeljima katoličke djece – sve to čini da je sudjelovanje na nedjeljnoj Misi otežano. Za mnoge to više nije aktualno.

Postoje razlozi, npr. neizbježna nužnost rada nedjeljom u bolesničkim ustanovama, bolest ili starost što se mora ocijeniti kao opravdan razlog da se ne može ispuniti dužnost dolaska nedjeljom na Misu. Ako se ovaj zahtjev ne može ispuniti iz gore navedenih razloga, mora se tražiti druge mogućnosti. Ako se ne slavi Misa u vlastitoj župi, potrebno je, ako je moguće, otići u susjednu župu ili sudjelovati u službi riječi. Posebno starima i bolesnima nedjeljna Misa koja se prenosi na televiziji može biti osmišljen nadomjestak. Ako nije moguće sudjelovati u nedjeljnoj euharistiji neka se održi doma u obitelji pobožnost uz pomoć Biblije ili misala i na taj se način duhovno povežemo sa župom koja slavi euharistiju.

Završetak

Sastavni i bitni dio našeg katoličkog identiteta jest svetkovanje nedjelje. Zato svatko od nas mora sve dati od sebe kako bi došao do izražaja sakralni karakter ovoga dana tako što ćemo se suzdržavati od teških i nepotrebnih poslova, a ponajprije tražeći Boga u svetoj euharistiji. A ako nam nije moguće sudjelovati u ovome slavlju, onda ćemo se na taj dan pokušati na drugi način susresti s Bogom. Kao katolici potrebni smo nedjelje kako bismo dali hranu našoj vjeri i na taj način mogli davati svjedočanstvo. Čuvanjem nedjelje i njezina dostojanstva kao neradnog i svečanog dana ne dajemo samo svoj doprinos životu u zajednici Crkve. Svetkujući nedjelju pokazujemo i drugima kako se ovo slobodno vrijeme može na osmišljen način oblikovati i upotrijebiti kao vrijeme za fizički i duhovni odmor.

Vjera u uskrsloga Gospodina je temelj naše egzistencije kao kršćana. Nedjelja i slavljenje euharistije na taj dan razvija i produbljuje ovu vjeru kroz liturgijsko zajedništvo gdje se na poseban način doživljavamo kao Crkva. Zato pozivamo sve naše vjernike da ponovno slave nedjelju kao vrijeme milosti i spasenja (2 Kor 6, 2) i da njezino svetkovanje promatraju kao potvrdu vjere i poticaj da dadnemo veći doprinos širenju radosne vijesti u našem svijetu.

Sa iskrenim štovanjem i blagoslovom

Vaši biskupi skandinavskih zemalja

- + Anders Arborelius OCD
- + Czeslaw Kozon
- + Bernt Eidsvig Can. Reg.
- + Peter Bürcher
- + Teemu Sippo SCJ
- + Berislav Grgić
- + Gerhard Schwenzer SS.CC.